

bara kongsins merki væl, mær bagir einki«. Løtu seinni koma Øssur prestur og Helgi Torfinsson í nánd av jallinum. Jallur hjó Øssur tvörs yvir andlitið, so hann fekk eitt stórt og ljótt sár. Síðan setti jallur seg niður. Magnus kongur kom yvir til hansara og segði: »Vit hittast aftur á fegins degi, pápi.« Varrarnar á jallinum rørdu seg — tá var komin deyðastundin.

Har fell jallurin og næstan alt herlið hansara, sum nærmast stóð. Tá ið nú Erlingur jallur Skakki var vegin, skuldi verið lættari at komið til ræðið í Noregi, men leiðin skuldi enn gerast long, tí ikki fyrr enn í 1184 var Sverri vorðin einakongur.

»Tað var á kvöldi Vitusmessudag 15. juni, at bardagin millum Sverra og Magnus kong Erlingsson var. Tað var um sólarfalskeið, at fólk Magnus kongs tók at flýggja, men ikki fyrr enn um midnáttartíma vóru øll manndráp endað, og tá høvdu Birkibeinar, Sverra kongs menn, lagt øll skipini fyr akker um náttina, høvdu tjaldað yvir sær og vóru lagstir.«

Hetta greiðir Sverris søga frá um sjálva hendingina, eftir at Magnus kongur var lopin í havið saman við skipsmonnum sínum, Heklungunum, sum teir vóru nevndir:

Erlingur Skakki, sum tiltikin var so víða, sum kringlan var drigin, tá honum saman við Sverra bar hvørja ferð varð hann slogin.

Í havið leyp Magnus Erlingsson hann skuldi mót Sverra herja og Valdimar í donsku lon ikki var maður at verja

(I. P. Gregoriusen)

Sverri var sjálvur staddur á landi, tá ið hann sá menn sínar noyða Magnus kong at leypa í havið. Sverri ror síðan út til skip sitt, Marriusúðina, gekk aftur í lyftingina og skar út í Kyrie Eleison, eitt takkarljóð aftur fyr sigurin, og saman við honum allir menn hansara.

Men teimum, sum eydnaðist at svimja til lands, stóðu Birkibeinar fyr í fjørini, tá ið Heklungar royndu at koma sær á land, tí vóru tað ikki mangir, ið evnaðu tað, nøkrum eydnaðist at flýggja út úr Norðfirði Sognfirði, meðan Birkibeinar róðu í smáum bátum á firðinum og drópu teir, ið royndu at svimja, men nakrir fingi tó grið.

Aftaná takkaði Sverri Guði fyr sigurin, sum hann javnan gjørði, men sum hesaferð greiðari enn áður hevði víst, at Sverri var hin útvaldi

millum kongar, sum dreymarnir eisini høvdu borið boð um.

Hann fór til fjals á hogan knúk.....

Ein vetrardag stutt undan jólum varð Sverri borin í heim »Inni á fjósi« í Kirkjubø — sigst vera í 1151. »So leingi neytini vóru Inni á Fjósi bar mær væl til at hava Sverra har, men tá neytini komu at liggja úti her undir Skorunum, flutti eg Sverra niðan í Skoraholuna og gav honum av bróstum mínum morgun og kvöld«, greiðir Gunhild, móðir Sverra frá í sjónleikinum um Sverra kong eftir Páll N. Patursson.

Skoraholan var fyrsta heimbyli sveinsbarnsins, Sverra, og meðan munkar og klerkar vóru til messu, og meðan móðirin royndi at savna saman øður og flíður sum ískoyti til bróstamjólkina, lá Sverri og svav sín tryggja blund í einum helli oman fyr bygðina í Kirkjubø. Og gøtuna tráddi móðirin sjónska við gongd fyr uppfaringartíð og niðurfaringartíð, og soleiðis varð hon eisini avdúkað og allur hennara loynidómur víðvíkjandi føðing Sverra. Uni, hennara ungdómskærleiki, sigur: »Her sæst ikki spor eftir øðrum enn skóleysum kvinnufóti, og skóleys var hon, tá ið hon snýkti seg oman til húsar aftur. Holan er tann,

ið fjalir loyndarmál hennar. Á leið síni undan Skorunum sá eg hana koma fyr uppfaringartíð í morgun, og í nátt kom hon suður eftir hendan vegin.« Fyri hellismunnan sigur hann: »Er her nakar inni, so kom fram um nakað mansevni er í tær«. Men svarið, hann fekk, var barnagrátur. Tað var fyrsta ljóð, sum kom um varrar Sverra fyr øðrum enn móðrini.

Løtu seinni kemur Gunhildur í hellið og sigur sum fyr seg sjálva, at friskt er lotið her uppi, men hetta verður mær strævið liv í longdini. Mær trýtur svøvn og hvíld, av tí sama tekur at minka bróstmjólk mín. Væl kunnu øður og flíður vera góðar, men annað krevst eisini.

Ofta hava vaksið ungum rakka hvassar tenn í munni

Hvat hevði Sverri meira enn onnur? »Hann var feroyingur lika sum tú og eg« (I.P.G.), men harafturat hevði hann fingið gótt í beinið heimanfrá og tikið við góðari læru frá presta-skúlanum í Kirkjubø. Og leið hansara gjøgnum livið sum ungur litil-látin kirkjubømaður og til hann sum 33 ára gamal sat í Noregs kongssæti, er ein ferð — og tað kunnu vit lesa í Sverris søgu — úr vesældómi til tign og heiður, ikki ólíkt hetjuni í ævintýrinum. Men hann gjørdist ongantið stórlátin ella hugmóðigur — og tað var tað, ið bjargaði honum. Guð fekk heiðurin ístaðin. Hann var intelligentur, hugdjarvur, uppfórði seg væl millum manna. Og tá ið hann doyði páskaaftan 1202 verður Sverris søga ein lýsing av Sverra. Hann var lágur av vøkstri, tættur, sterkur við breiðum og vøkrum andlitsdrøgum, oftast bar hann stuttklipt skegg. Hann var stillfarandi, hugsunarSAMUR, væltalandi, hann hevði klára rødd og talaði týðiliga. Hann var stásligur at siggja í háseti sínum í vøkrum klæðum, hann var høgur í sæti, men hevði stutt bein. Hann drakk ongantið vitið burtur, Sverri kongur át vanligu bara eina ferð dagliga. Hann var varin og vinirnir vórðu væl valdir, hann helt orð og var trúfastur sum trøllið, og enná óvinir hansara søgdu, at slíkur maður sum Sverri var ongantið áður komin til Noregs.

Sverri kongur andaðist 9. mars 1202 eftir føðing Krists, Sverri hevði tá verið kongur í 25 ár, og vóru liðin 18 ár frá tí at Magnus Erlingsson fall.

Seinastu orð Sverra vóru: »Tá ið eg eri farin, tá latið andlit mitt vera bert. Tá kunnu bæði vinir og óvinir vita, um teir kunnu siggja nakað merki á kroppinum eftir bannið, sum óvinir mínir hava forbannað og forðømt meg við. Tá kann eg ikki krógva tað longur, um eg ikki havi havt eitt betri mál, enn teir hava sagt.

Eg havi havt meiri møði og ófrið enn frið og góðar dagar. Hugs, at eg havi átt nógvar óvinir í tí dulda, sum ikki havi havt dirvi at vist mær alsýntan figgindaskap. Guð fyrigevi teimum øllum, og dømi hann okkara millum í hesum víðurskiptum«.

Útiseti